

EXPERIENCE BY NIGHT

CODE OF DARKNESS

ET INSPIRATIONSVÆRKTØJ

Kolofon

DESTINATION VADEHAVSKYSTEN

Skolegade 33
6700 Esbjerg
www.vadehavskysten.dk

Forsidefoto: Lars Roed

RÅDGIVER

LABLAND
Paradisgade 4C, 2. sal
8000 Aarhus C

PARTNERE

Dette projekt er blevet til på baggrund af en proces med deltagelse fra Destination Vadehavskysten, lokale aktører og ambassadører fra hele destinationen og LABLAND.

Projektet er støttet af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse.

 Danmarks
Erhvervsfremmebestyrelse

Grafik og opsætning: LABLAND

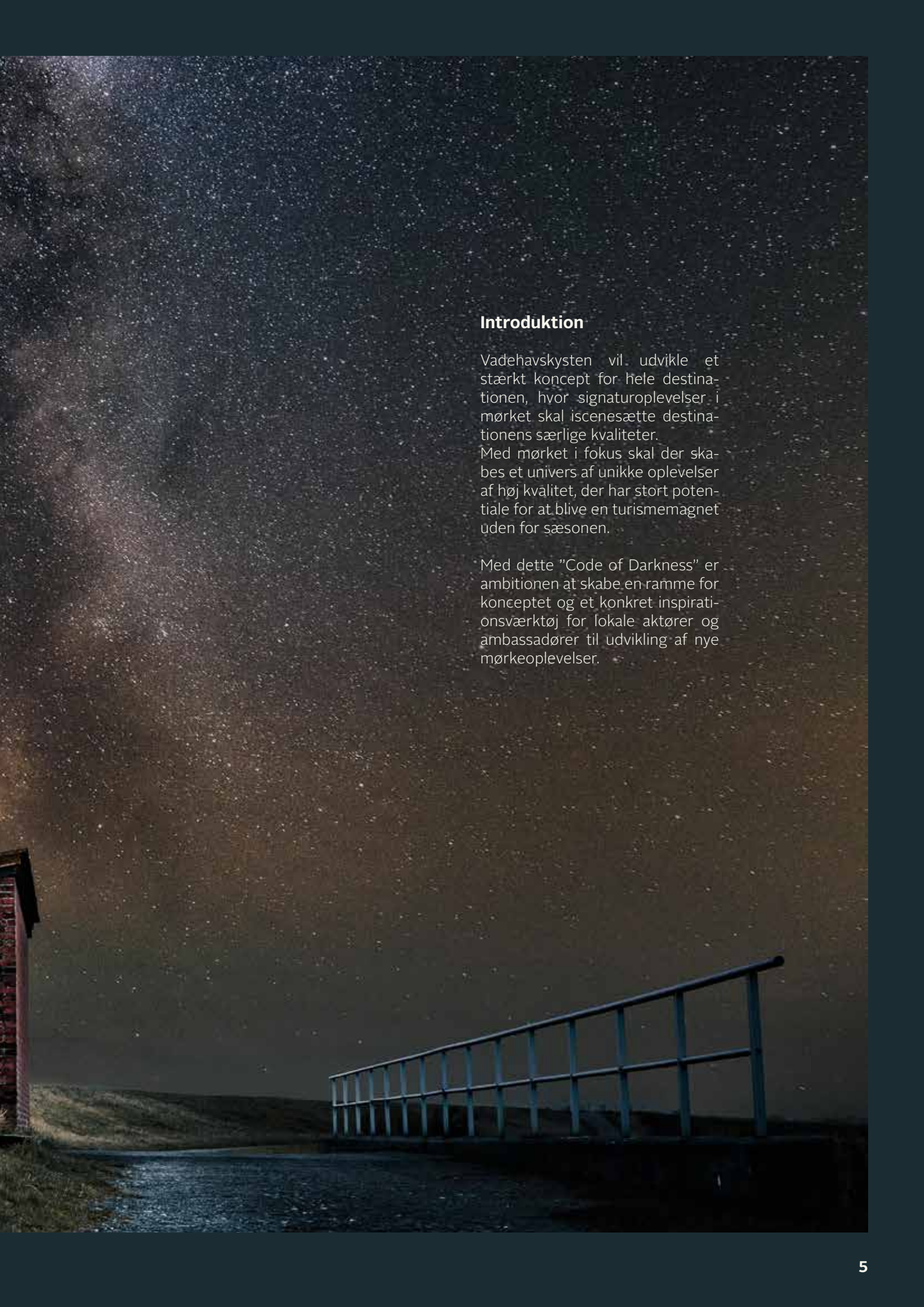
Fotos og illustrationer (hvor ikke andet er angivet): LABLAND

● Indholdsfortegnelse

Introduktion	05
Vadehavskysten	06
En fælles styrkeposition	08
Potentialer	09
Vision	10
Inspiration	12
Skalerbarhed	14
Årshjul	16
Kom godt i gang	20

Foto: Lars Roed

Introduktion

Vadehavskysten vil udvikle et stærkt koncept for hele destinationen, hvor signaturoplevelser i mørket skal iscenesætte destinationens særlige kvaliteter.

Med mørket i fokus skal der skabes et univers af unikke oplevelser af høj kvalitet, der har stort potentiale for at blive en turismemagnet uden for sæsonen.

Med dette "Code of Darkness" er ambitionen at skabe en ramme for konceptet og et konkret inspirationsværktøj for lokale aktører og ambassadører til udvikling af nye mørkeoplevelser.

Vadehavskysten

Et særligt DNA

Det fysiske og immaterielle miljø

Vadehavet, Danmarks største nationalpark, er et af verdens mest bemærkelsesværdige tidevandsområder med en rig og unik flora og fauna. Langs vadehavskysten er kystlandskabet i konstant forandring på grund af tidevandet, der fire gange i døgnet er med til at flytte rundt på sand og vand med sine enorme kræfter.

Vadehavet er både det rolige og det vilde, det livlige og det øde, det barske og det milde - og disse kontraster er karakteristiske ikke kun for Vadehavskystens særlige natur, men også for dets forskellige bymiljøer.

Vadehavskystens natur er verdensarv, og tidevandet udgør en særlig del af området DNA, der har været med til at forme både landskabet og identiteten. Nogle steder er tidevandet en afgørende præmis for hverdagen, mens det andre steder opleves mere på afstand - dog er det uendelige landskab og dets kontraster allestedsnærværende på tværs af hele Vadehavskysten - fra Esbjerg til Ribe og fra Fanø til Mandø.

Esbjerg, Vadehavskystens største by, har et levende by- og kulturliv, men er samtidig kendetegnet ved det rå og uimponerede, hvor forbindelsen til havet alle dage har haft stor betydning for udviklingen. I modsætning til Danmarks yngste storby er Ribe, Skandinaviens ældste by. Ribes historiske bykerne emmer af atmosfære og er en åben dør til middelalderen. Samtidig er Ribe kendt for sin maritime fortid ifm. handel og søfart.

På Fanø nyder man freden og roen i de charmerende fiskerlandsbyer og den uspolerede natur, der byder på enestående oplevelser med både dyreliv og gastronomi. Mandø lever, med sin unikke natur og ø-livsstil, i takt med tidevandets rytme, hvor øens adgangsvej to gange dagligt oversvømmes af havet, og hvor mørket får lov at udfolde sig.

Mandø har netop opnået certificering som Dark Sky Park i foråret 2024, hvilket har stort potentiale til at blive en løftestang for hele Vadehavskysten som ny "mørke-destination".

3 kendetegn

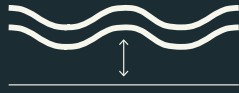
Kontrasten mellem Esbjerg, Ribe, Fanø og Mandø er et aktiv for destinationen, fordi der inden for relativt korte afstande kan tilbydes både unikke og forskelligartede oplevelser. Trods forskellighederne deler Esbjerg, Ribe, Fanø og Mandø nogle fælles kendetegn, der udgør et særligt DNA for destinationen.

Gennem "Experience by night" fokuseres der på tre karakteristiske kendetegn - tidevandet, mørket og sanserne - som er unikke for Vadehavskysten og har potentiale til at blive iscenesat gennem oplevelsesturismen.

Oplevelseskonceptet "Experience by night" skal tage udgangspunkt i de særegne kvaliteter, der gør Vadehavskysten unik og differentierer den fra andre kystdestinationer. Dette åbner mulighederne for at skabe nye signaturoplevelser, hvor det stærke stedsbundne potentiale bliver realiseret.

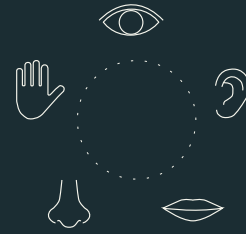
Foto: Lars Roed

Tidevandet

Mørket

Sanserne

○ En fælles styrkeposition

Med fokus på det stedsbundne

En stærk fortælling

"Experience by night" skal udformes som et koncept, der skaber en sammenhængende ramme på tværs af destinationen og bliver et fælles narrativ for oplevelsestourismen. Konceptet skal bygge videre på Vadehavskystens eksisterende identitet gennem mørket, hvilket kan åbne op for, at turister i højere grad også kan opleve området uden for sæsonen. Dermed tilføjer mørkekonceptet et ekstra lag, hvor den vilde, uberørte og unikke natur kan opleves på en helt ny måde i mørket end i dagslys.

Det er afgørende, at konceptet kan rumme diversiteten hos destinationen og give mulighed for at skabe et kommercielt fællesskab på tværs. Den enkelte aktør skal kunne drage fordele af fællesskabet gennem små tiltag, der bliver en del af en større helhed med stor effekt. Ved at starte i det små kan der skabes ringe i vandet, der inspirerer andre aktører til at deltage. Derved kan der opstå nye synergier og samarbejder på tværs.

Code of Darkness

Aktørerne spiller en afgørende rolle i udviklingen af konceptet, og derfor skal der skabes en konkret ramme, som de kan arbejde inden for i udviklingsprocessen.

Dette "Code of Darkness" fungerer derfor som et inspirationsværktøj, der beskriver hvordan udviklingen kan starte i det små og udvikle sig over tid.

Til at begynde med bør konceptet ikke kræve en alt for omfattende omlægning for aktørerne, men snarere være et tilbud, som de kan præsentere for turister i udvalgte perioder af året.

I "Code of Darkness" er visionen konkretiseret i seks styrende potentialer, der har til formål at inspirere og sætte en klar retning for aktørernes udviklingsarbejde med mørkeoplevelserne. Dette skaber en ramme for oplevelserne, der kan variere i format, varighed og omfang, men som alle bidrager til et sammenhængende koncept på tværs af destinationen, da de er udviklet med udgangspunkt i samme parametre.

De seks potentialer skal være med til at sikre kvaliteten, så mørkeoplevelserne bliver en attraktion og et pejlemærke for destinationen, som turister vil rejse langt for at opleve.

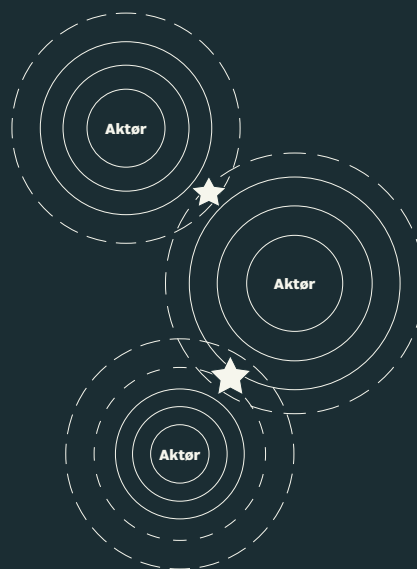
Markedsføring

Markedsføringen af konceptet er essentielt for dets forankring og for at nå ud til turister i både ind- og udland. I opstartsfasen kan eksisterende arrangementer bruges som trækplaster og derigennem skabe opmærksomhed om konceptet, men på sigt er ambitionen at konceptet og mørkeoplevelserne i sig selv bliver en reason to go.

På længere sigt er der potentiale i at udvikle markedsføringen ved at tilføje et kvalitetsstempel, som oplevelserne kan opnå. Tilføjelsen af et kvalitetsstempel vil ikke blot adskille oplevelserne, men også skabe tillid og troværdighed omkring dem. Ved at knytte et kvalitetsstempel på oplevelserne kan destinationen positionere sig som et sted for unikke turistoplevelser, hvilket kan tiltrække flere besøgende og forbedre deres samlede tilfredshed.

Foto: Lars Roed

Potentialer

For udvikling af mørkeoplevelser

Udvid sæsonen

Mørket præger i høj grad vinterhalvåret, hvorfor mørkeoplevelser som koncept har stort potentiale til at udvide turistsæsonen, så besøgende kan få oplevelser året rundt. Dette åbner mulighederne for flere besøgende på forskellige tidspunkter af året og skaber samtidig grobund for flere helårsåbne forretninger med øget beskæftigelse.

Benyt og beskyt naturen

Brug den unikke natur som fundament og skab større tilgængelighed til den gennem de oplevelser, der tilbydes de besøgende. Fokuser på at værne om naturen ved at oplyse og uddanne de besøgende om dens vigtighed, og hvordan de bedst kan færdes i den. Udvikl oplevelsens format, så den kan være med til at formidle budskabet og dermed fremme en grønnere gæstefærd.

Iscenesæt naturfænomenerne

Destinationens mange stedsbundne kvaliteter skal frem i lyset - både de velkendte såvel som nye potentialer. Naturfænomenerne bør være hovedattraktionen, der kan danne rammen om nye kvalitetsoplevelser for de besøgende, gennem bedre adgang til den unikke natur. Lokale særkender skal iscenesættes gennem oplevelser, der giver den besøgende en følelse af nærhed til naturen, uanset om de befinder sig midt i byen, på landet eller ude på vaden. Derfor skal oplevelserne være tilpasningsdygtige, så de kan skabe stor oplevelsesværdi for den besøgende uanset de aktuelle forhold.

Sæt tempoet ned

Kroppens sanser skærpes i mørket, hvilket skaber grundlag for helt særlige oplevelser. Udnyt naturens fænomener som ramme for nye oplevelser, hvor den besøgende kan komme i tæt kontakt med kroppen og dens sanser gennem individuel fordybelse. Fokuser på at skabe oplevelser for krop og sjæl, hvor den besøgende oplever at være tilstede i nuet - måske ved at blive udfordret, overrasket eller grebet af en særlig stemning. Derved får den besøgende en oplevelse langt fra dagligdagen, som vil blive husket længe.

Styrk kvaliteten

Nye oplevelser skal indramme og fremhæve de lokale særpræg og kvaliteter og tydeliggøre hvad der gør netop dette sted unikt. Fokuser på at skabe oplevelser af høj kvalitet, der tilbydes i et begrænset omfang til de besøgende. Dette vil gøre den besøgende opmærksom på, at oplevelsen er særlig for enten årstiden, stedet eller kombinationen af begge dele, og de vil opleve den som mere eksklusiv. Dette kan øge sandsynligheden for, at de vender tilbage og deler deres oplevelser med deres netværk.

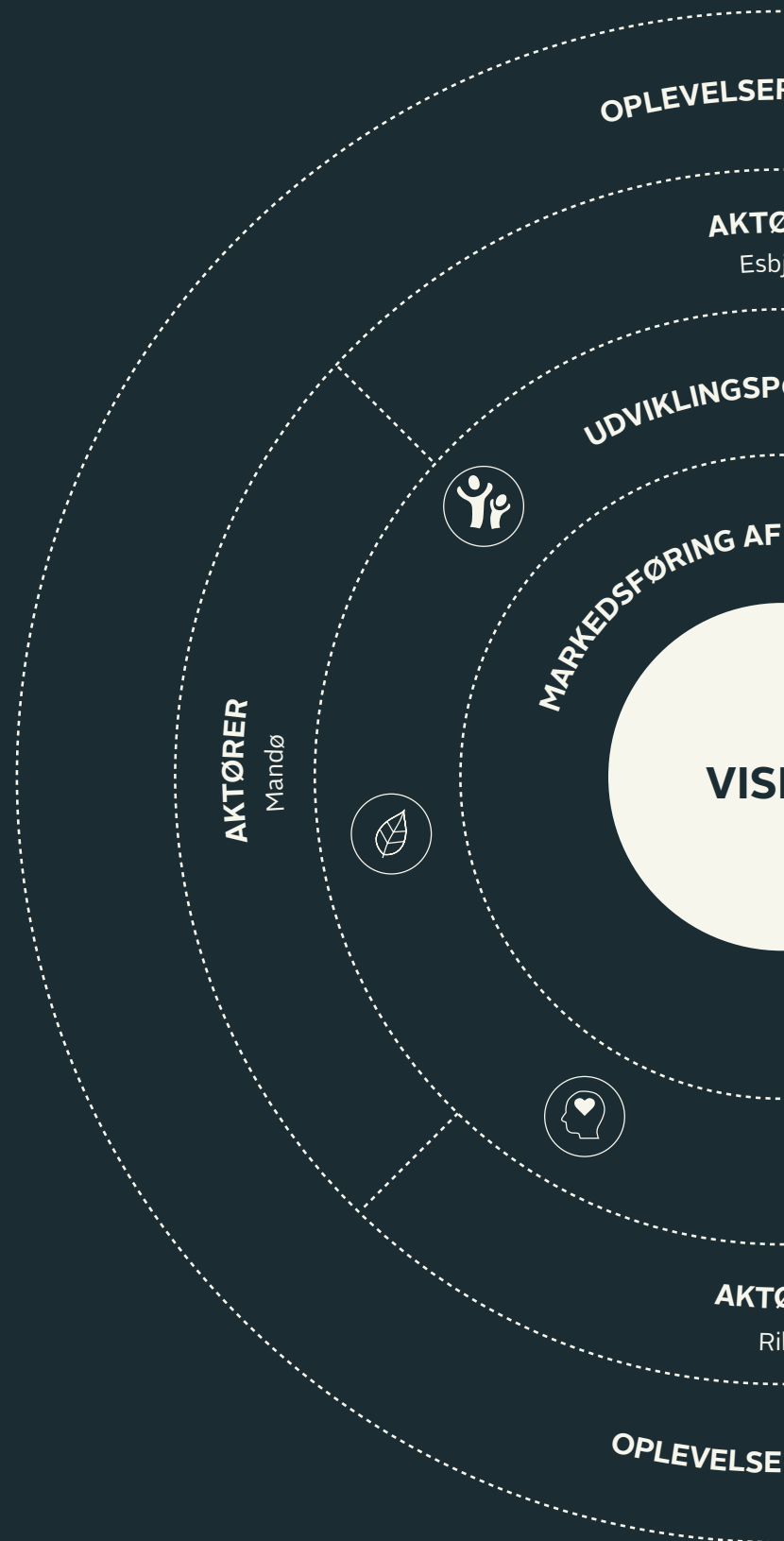

Skab synergi

Nye initiativer og tiltag skal have rod i stedets karakter og skabe synergi mellem turisme og de lokale levevilkår. Lad udviklingen af lokalsamfund og turisme gå hånd i hånd, og lad de små initiativer avle de større effekter. Styrk samarbejdet på tværs af destinationen og det fælles narrativ blandt aktørerne, så der kan skabes ringe i vandet og potentielle nye samarbejder kan opstå.

Vision

Strategi for Experience by Night

Inspiration

Til oplevelser i mørket

Alsidige mørkeoplevelser

"Code of Darkness" skal tjene som et inspirationsværktøj for aktørerne til udvikling af nye mørkeoplevelser.

En mørkeoplevelse kan være mange ting, og afhængigt af virksomhedens karakter, beliggenhed og ressourcer kan der arbejdes med en bred palette af mørkeoplevelser inden for områder som eks. kultur, sport, historie, natur, fordybelse og gastronomi.

"Experience by night" bør være et alsidigt koncept, hvor oplevelserne udvikles med fokus på tilpasning og fleksibilitet, så de giver lige stor oplevelsesværdi, uanset de aktuelle forhold. Ved at centrere oplevelserne omkring naturens fænomener og de sanselige indtryk, kan skiftende vejrforhold bidrage til at gøre hver oplevelse unik for den besøgende. Uanset om det er høj- eller lavvande, skyfrit eller regnfuldt, er der potentiale for helt særlige sanseoplevelser. Derfor kan der i udviklingen af oplevelserne integreres eller tilføjes elementer, der kan understrege disse variationer for den besøgende.

Fotos: Thue Tomis Petersen

Til lands

Blindsmagning
Yoga i soløpgang
Stjernesafari
Overnatning i det fri
Konserter i mørke
Natteløb
Ravjagt

Eksempler

Til vands

Solnedgangskajak
Natsejlads
Sanketur i havet
Mad på vaden
Vinterbadning i mørke
Flydende overnatning
Konserter på vandet

Eksempler

Foto: Lars Roed

○ Skalerbarhed

Små tiltag - stor effekt

Tidsmæssig skalerbarhed

Mørkekonceptet rummer en skalerbarhed, der åbner op for gradvis udvikling og vækst over tid. Det kan begynde med udvalgte mørkeoplevelser på bestemte dage i vinterhalvåret og gradvist udvikle sig til længerevarende begivenheder såsom weekender eller fastlagte "mørkeuger", hvor flere aktører kan deltage. På sigt har det endda potentiale til at udvikle sig til en egentlig mørkefestival, der kan blive en signatur for området.

Aktørerne kan udvikle oplevelser af forskellig varighed, der kan strække sig fra nogle få timer, til en aften eller nat med overnatning. Aktiviteterne om aftenen eller natten kan føre til øget salg for aktørerne både dagen før og dagen efter, hvilket kan skabe nye synergier.

Derudover kan aktørerne eksperimentere med forskellige pakkelsesninger, hvor turisterne kan vælge mellem flere prisniveauer som Small, Medium eller Large, og på den måde i højere grad være med til at forme sin egen oplevelse og rammerne omkring den.

For at skærpe fokus på den personlige oplevelse for turisten yderligere, kan der gives information ved indtjekning om de aktuelle vejrforhold for de aktuelle dage, samt inspiration til unikke steder eller lokale oplevelser, den besøgende har mulighed for at få netop under disse forhold.

Fysiske koblinger på tværs

Konceptets skalerbarhed kan realiseres gennem fysiske tiltag på tværs af destinationen, der kan være med til at løfte blikket og skabe større sammenhæng oplevelserne imellem.

Dette kan omfatte opgradering af eksisterende stinetræk eller ruter til nattevandringer, eller lokale "mørkespots" i hver by, der kan fungere som udgangspunkt for arrangementer i vinterhalvåret og tjene som særlige mødesteder inden afgang. På disse spots kan arkitektoniske elementer være med til at iscenesætte eks. skumringen, solnedgangen eller stjernehimlen, så lokationerne også kan nydes af lokale og besøgende resten af året.

I forbindelse med mørkeoplevelserne kan der arbejdes med muligheden for leje af udstyr, der kan forstærke og intensivere oplevelsen for den besøgende, såsom nattekikkerter, kameraer eller lygter. Derudover kan der indgå formidling af viden såsom fordelene ved at bruge rødt lys til at vænne øjnene til mørket.

For at styrke konceptet yderligere kan der potentielt udvikles en gennemgående visuel identitet for konceptet.

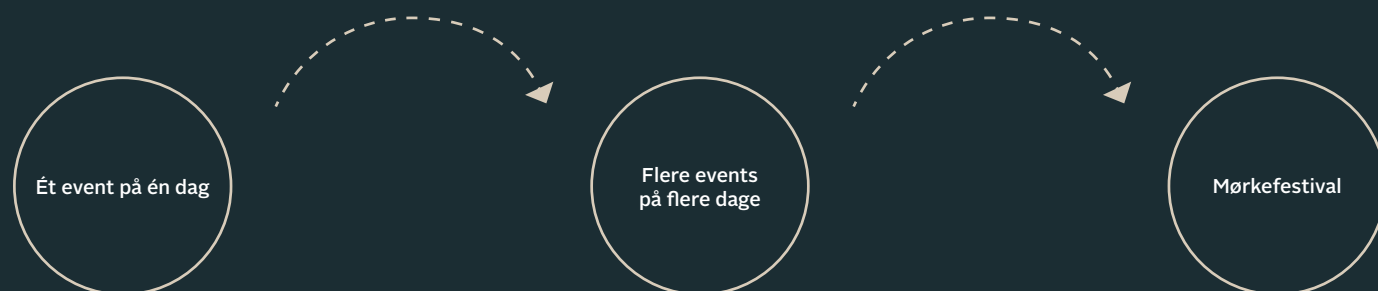

Foto: Thue Tomis Petersen

Årshjul

En udvidet sæsonkalender

Vintermørke

"Experience by night" har potentiale til at udvide turistsæsonen hos destinationen, så turister og besøgende kan få oplevelser hele året rundt. Den eksisterende eventkalender viser en tydelig koncentration af turistaktiviteter i højsæsonen, mens flere perioder i vinterhalvåret opleves mere stille. Derfor kan der med fordel indtænkes nye mørkearrangementer i disse perioder.

For erhvervslivet kan det være fordelagtigt at planlægge udvalgte "mørkeuger" eller "mørkeweekender" i løbet af vinterhalvåret for at lette planlægningen for de enkelte aktører. Især på øerne, hvor flere erhverv lukker ned eller afvikler ferie om vinteren, er det vigtigt at kunne planlægge i god tid, hvornår de nye mørkearrangementer vil kunne tilbydes.

Der er et uudnyttet potentiale i oplagte markeder som industriferierne i uge 7 og 42 til at markere starten og afslutningen af mørkesæsonen. Her kan efterårsferien potentielt bruges som startskud til mørkesæsonen, mens vinterferien kan blive en markering af, at mørkesæsonens snart er forbi.

Industriferierne kan udnyttes til at skabe større opmærksomhed omkring konceptet på tidspunkter, hvor der allerede er mange turister. Disse uger kan fokusere på oplevelser der kan tilbydes til bredden, fra børn til voksne - og turister til lokale. Derudover kan der planlægges ekstra mørkedage eller -uger om vinteren, hvor mere eksklusive oplevelser tilbydes til en mindre målgruppe.

Astronomiske begivenheder

Et andet potentiale ligger i den astronomiske kalender, hvor naturlige begivenheder som jævndøgnene (i marts og september) samt solhvervene (i juni og december) markerer skiftet mellem årstiderne ift. lys og mørke.

Ved jævndøgn er dag og nat lige lange, hvorefter enten lyset eller mørket vil dominere i den efterfølgende periode.

Vinter- og sommersolhverv udgør ligeledes vigtige milepæle i den astronomiske kalender, da de repræsenterer de dage, hvor henholdsvis natten er længst og dagen kortest - og vice versa.

En anden tilgang kunne være at bygge på månens faser, der kan understøtte særlige oplevelser i vinterhalvåret. Et arrangement i fuldmåne vil være helt anderledes end et arrangement under nymåne, der hver især markerer nattens lyseste og mørkeste mørke. Disse forhold kan også indarbejdes i selve udviklingen af oplevelserne, hvor nogle måske egner sig bedst til en fuldmåneaften - andre til en nymåneaften.

Det er nødvendigvis ikke afgørende, om de kommende arrangementer finder sted på den ene dato frem for den anden, men der kan være en klar fordel i at målrette markedsføringen efter tidspunktet. Konceptet vil virke stærkere og mere gennemskueligt for både aktører og turister, hvis oplevelserne tilbydes de samme tidspunkter hvert år.

Foto: Thue Tomis Petersen

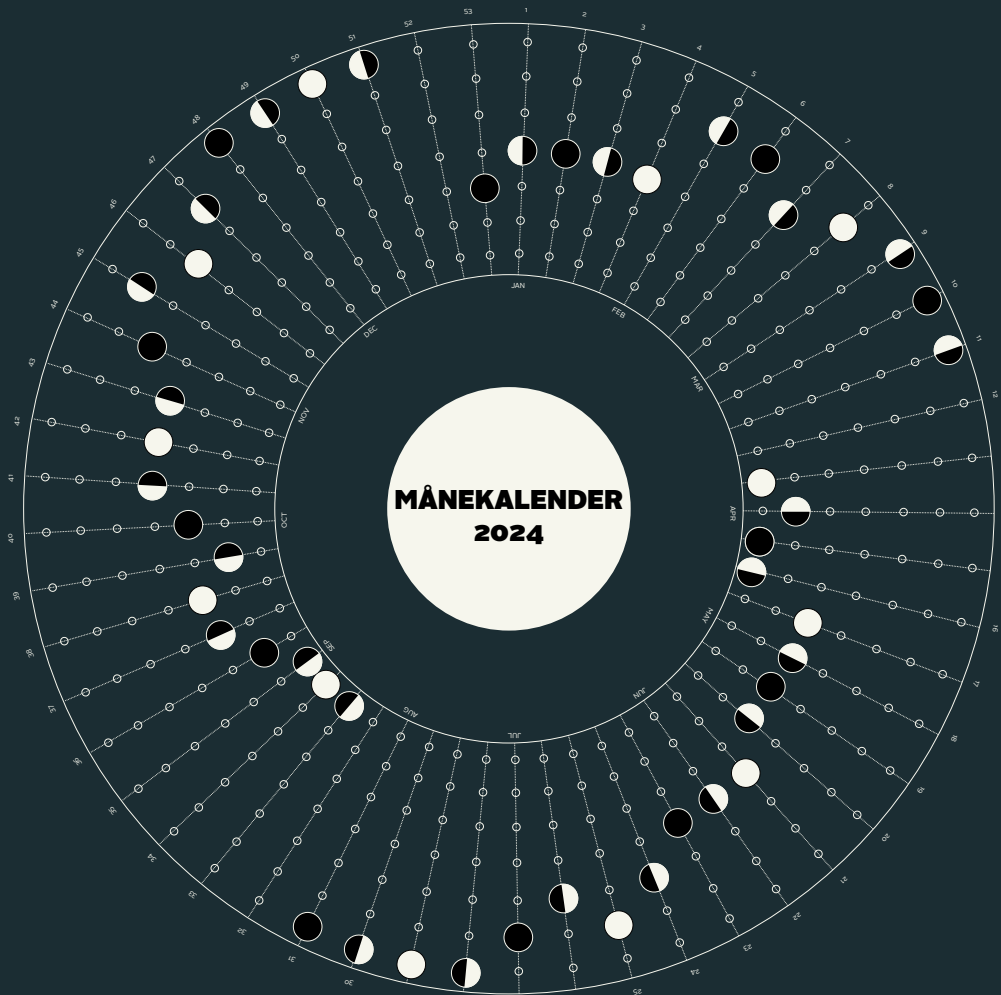
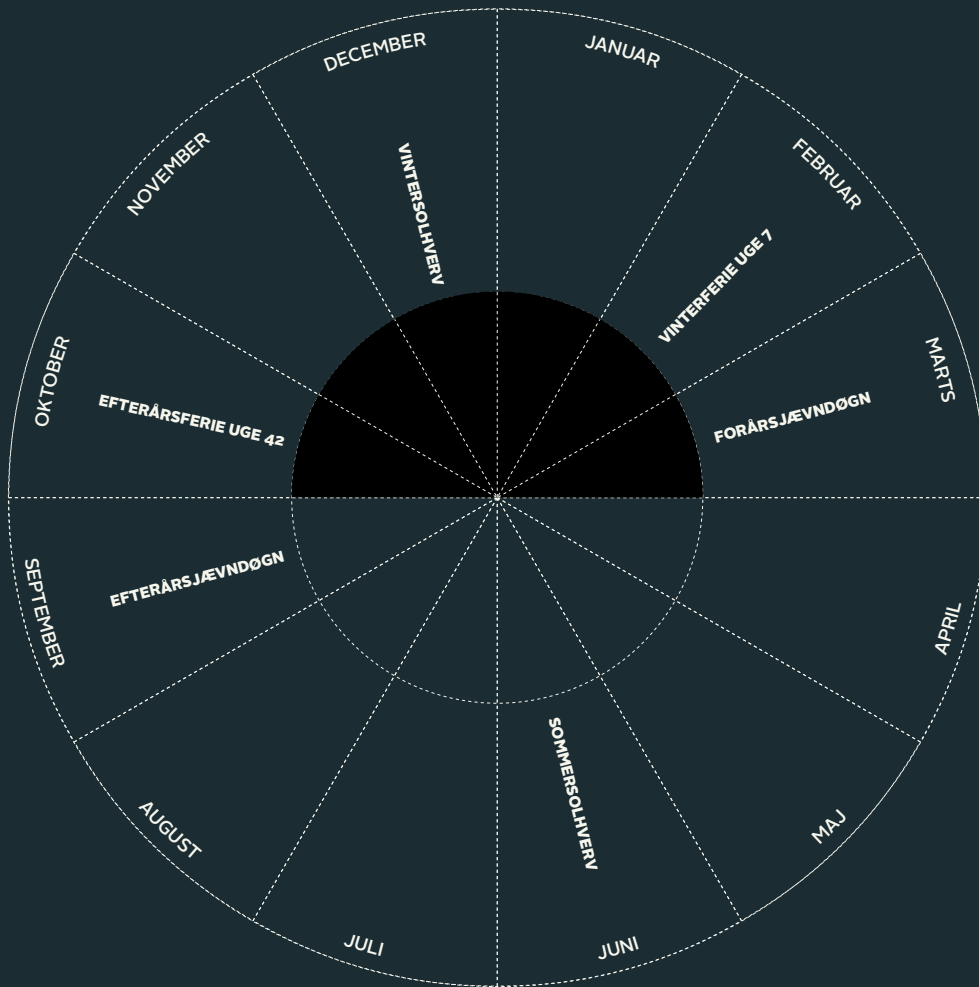

Foto: Lars Roed

● Kom godt i gang

Udvikling af mørkeoplevelser

Inspiration til udviklingsarbejdet

"Code of Darkness" skal betragtes som et inspirationsværktøj, der kan danne grundlag for udviklingen af nye tiltag og mørkeoplevelser i forbindelse med "Experience by night". Uanset den enkelte aktørs ønske om udvikling, kan selv små ændringer have stor betydning og fungere som drivkraft for større investeringer.

For at kickstarte udviklingsarbejdet, kan følgende guide benyttes i tillæg til "Code of Darkness". Tag udgangspunkt i de seks potentialer på side 9 og udfyld de fire trin, som guiden består af.

Guidens fire trin er i A4 format og kan downloades via Destination Vadehavskystens hjemmeside.

Du er altid velkommen til at kontakte Destination Vadehavskysten ifm. sparring og gode råd, eller hvis der opstår spørgsmål ifm. udviklingsarbejdet.

Rigtig god fornøjelse med udviklingen!

1. BESKRIV DIN IDÉ

BESKRIV ÉN ELLER FLERE IDÉER TIL MØRKEOplevelser

PRIORITER ÉN IDÉ DU VIL ARBEJDE VIDERE MED

PÅ HVILKE TIDSPUNKTER ER MØRKEOplevelSEN MEST EGNET?

2. UDVIKL DIN IDÉ

POTENTIALER

UDFORDRINGER

MÅL

MULIGHEDER

3. TEST DIN IDÉ

BESKRIV HVAD DU GERNE VIL TESTE

NOTER HVORDAN DU VIL TESTE DET

-
-
-
-
-

ANGIV DEN FORVENTEDE ØKONOMI FOR TESTEN

HVAD ER TESTENS SUCCESKRITERIER?

4. EVALUER DIN TEST

NOTER TESTENS SUCCESER

NOTER TESTENS UDFORDRINGER

HVAD ER DINE NÆSTE SKRIDT?

